СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го БЕРЕЗНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 10, 1987 No. 45. VOL. XCIV.

В ЧИКАҐО ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Чикаго (Н.Н.). — У неділю, 22-го лютого ц.р., місцевий відділ Українського Патріярхального Товариства відзначив недожите 95-річчя з дня народження св. пам. Патріярха Йосифа Сліпого. Як відомо, покійний народився 17-го лютого 1892 року. Цю дату за його життя українська спільнота вшановувала як свято народження свого духовного батька. Після смерти Патріярха є настанова відмічувати день його відходу у вічність. Але в цьому році припала кругла річниця народження і тому рішено її окремо відзначити.

У місцевих католицьких церквах в неділю, 22-го лютого, відслужено Святі Літургії в намірені покійного Патріярха. В соборі свв. Володимира і Ольги правилася соборна Літургія о год. 10-ій при світлі мішаного хору, а опісля була відправлена Панахида.

О год. 1-ій по полудні вшановано святочне зібрання, на яке прибули так само вірні з інших католицьких парафій Чікаго. Зібрання розпочато молитвою „Царю небесний". Присутніх в кількості біля 300 осіб привітав о. митрат Маріян Бутринський, висловлюючи признання Патріярхальному Товариству за відзначення Патріярхової річниці. Із дуже зворушливим спогадом про Патріярха Йосифа під заголовком „Зростання у тіні Велитня" виступив о. диякон д-р Андрій Онуферко, що живо і тепло розповів про своє перебування у Малій Семінарії і Колеґії Святої Софії, де він на протязі 16-ох років мав можливість жити, працювати і служити біля Блаженнішого Патріярха та вчитися від нього. Отець Андрій, як і багато молодих богословів, що зростали у тіні Блаженнішого, завдячують Патріярхові дуже багато, а насамперед його приклад життя і візія Церкви спонукали цих молодих людей прийняти рішення працювати у Христовому Винограднику, як душпастирі.

Після цього звернувся з коротким словом до присутніх д-р Роман Смик, референт Патріяршого Фонду в Чикаґо, підкреслюючи, як проводиться сьогодні праця в патріяршому осередку в Римі та які є там потреби. Зокрема тепер заслуговує на підтримку Українська Пресова Служба, яка в чотирьох світових мовах місячно інформує зовнішній світ про Українську Церкву і Україну. З тієї причини в цю неділю в парафії свв. Володимира і Ольги проведено другу збірку на потреби Української Пресової Служби, яка дала разом суму 4,088 дол. Слід додати, що недавно (у вересні 1988 року спеціяльний комітет у Чикаго під проводом д-р Смика влаштував тризну-поминки по Блаженнішому Патріярхові Йосифові і тоді зібрано 40,000 долярів на розбудову осередку Святої Софії (УКУ і собору) в Римі. Саме цими днями ці гроші вислано до Риму і теперішній Патріярх Мирослав Любачівський надіслав подяку українській громаді в Чикаго за цей щедрий дар. Патріярх пише, що посилка прийшла саме в пору, коли вірителі-контрактори добудови УКУ подали свої рахунки до виплати.

В другій частині програми голова Патріярхального Товариства в Чикаго д-р Василь Маркусь виголосив слово на тему „Спадщина Патріярха Йосифа в Римі в 1987 році". Доповідь була ілюстрована прозірками і базувалася на свіжих враженнях з перебування доповідача в Римі та на розмовах з Блаженнішим Мирославом, протосинкелом Архимандритом Ґузаром, ректором УКУ Архимандритом Хомою та канцлером Блаженнішого, о. д-ром Іваном Дацком. Головним мотивом доповіді — слова була думка, що спадщина Патріярха Йосифа знаходиться в добрих руках, її плекається і розвивається, а українські миряни повинні все зробити, щоб ці справи підтримати так, як, це заповідав покійний Партірях Йосиф.

Закінчено це коротке, але вдале святкове зібрання відспіванням молитви „Достойно єсть".

Сконфіскований „Кобзар" є в Бібліотеці ім. С. Петлюри

Париж (УІБ). — Тут у Бібліотеці С. Петлюри зберігається рідкісний примірник „Кобзаря" Т. Шевченка п.н. „Повна збірка творів: Поезії (Кобзар)", Видавництво „Сяйво" (Київ, 1927). Цей примірник — єдиний у вільному світі. Немає його ані в Конґресовій бібліотеці в Вашінґтоні, ані в Нюйоркській публічній, ані в Британському музею, ані в інших великих книгосховищах Заходу. Теж і в Україні годі знайти це видання, хоч воно в 1927 році появилося 50-тисячним накладом.

Винищуючи всякі прояви „націоналізму" в Україні червоний московський окупант „зліквідував" з кінцем 1920-их років і це видання, бо в ньому не тільки передмова Ф. Якубовського, але головно ілюстрації Петра Васильовича Носка виявляли український національний характер Шевченкової творчости й ішли в розріз із політикою русифікації України.

Деякі ілюстрації П. В. Носка, хоч на ділі відносилися до Шевченка, символізували його поневолену батьківщину і цим були небезпечні для тоталітарного московського режиму в поневоленій Україні.

Як приклад можна навести ілюстрацію до Шевченкового вірша „Згадайте, братія моя...", що символізує „Україну за ґратами".

В Австралії відбулася демонстрація під час візити Е. Шеварднадзе

Канберра, Австралія. — Газета „Ню Йорк Сіті Трибюн" повідомляє, що під час перебування тут з офіційною візитою міністра закордонних справ СССР Едуарда Шеварднадзе, в австралійській столиці відбулися масові демонстрації протесту, організовані жидами і іміґрантами з Афганістану.

Демонстранти розмахували плякатами з написами „КҐБ, відпусти жидівський народ!" і „Совєтські війська, забирайтєсь з Афганістану!" Поліція ледве стримувала натовп, і совєтський міністер піднявся по сходах що ведуть в будинок парляменту, в оточенні власних охоронців і австралійських аґентів.

Відбулося кілька сутичок демонстрантів з поліцією. Натовп протестуючих демонстративно спалив совєтський прапор. Деякі демонстранти оголосили про намір влаштувати 24-годинну голодівку протесту.

Совєтського міністра прийняв його австралійський колеґа Билл Гайден, однак це прийняття не можна назвати сердешним. Б. Гайден твердо заявив, що

(Закінчення на стор. 3)

Е. МІЗ ПРИЙНЯВ ДЕЛЕҐАЦІЮ В СПРАВІ К. ЛІННАСА І ОСІ

Вашінґтон. — Генеральний прокуратор ЗСА Едвін Міз сказав представникам балтицьких і української груп, що справа видалення до СССР естонця Карла Ліннаса ще не вирішена ним і що він перевірить ґрунтовно діяльність Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ), яке за словами делеґації, втратило свою леґітимність в очах етнічних громад ЗСА.

У склад делеґації входили: Мері-Енн Ріккен, Естонська крайова рада, Ольяр Кальмінс, Лотишсько-американська асоціяція, Раза Разгайтіс, Американці за справедливий процес, Тоні Мазейка, Коаліція за конституційну безпеку і справедливість, Л. Ґесис, Литовсько-американський комітет, і д-р Мирон Куропась, Український Народний Союз.

Крім Е. Міза, у розмовах брали участь його заступник Том Велд, який є також совєтологом, і Стівен Тротт. Після 45-хвилинної розмови з Е. Мізом, делеґація ще мала довшу розмову з Т. Велдом.

Е. Між і Т. Велд запевнили членів делеґації, що вони візьмуть до уваги їхні побажання, зокрема питання депортацій мнимих злочинців до інших країн, можливість кримінальних судів в ЗСА перед лавою присяжних, перевірювання совєтами переданих „документів" тощо. Міз також сказав, що він назначить члена Департаменту справедливости для зв'язків з етнічними групами ЗСА.

У розмові з Велдом делеґація зокрема звернула йому увагу на виступи шефа ОСІ Ніла Шера на жидівських форумах, як це робив його попередник Аллен Раєн і підбурювання жидів проти східньоевропейських груп.

Цього самого дня Е. Міз виступив перед спеціяльною комісією в Палаті Репрезентантів і заявив, що справа видачі К. Ліннаса до СССР відкладена на 30 днів щоб його адвокати могли знайти іншу країну для його видалення.

В. ЯРУЗЕЛЬСКІ ПОЧАВ НАСЛІДУВАТИ М. ҐОРБАЧОВА

Варшава, Польща. — Лідер Польської Народної Республіки, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої партії, президент і член ради оборони Войцех Ярузельскі не тільки похвалив публічно зразок „демократії" і „реформи", що їх нібито почав уводити в життя генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов, але, наслідуючи совєтського лідера, він почав закликати комуністичних активістів позбуватися некомпетентних, нездібних і продажних осіб з керівництва підприємствами і, в порозумінні з партійними органами, замінювати їх іншими особами.

Свою довшу промову В. Ярузельскі виголосив у Варшаві до 3,500 комуністичних активістів, а широкі вийнятки з його промови були надруковані пізніше в усіх майже контрольованих компартією газетах в Польщі. У промові польський лідер звертає активістам увагу, що „корисні перетворення" в Совєтському Союзі повинні у якійсь формі віддзеркалитись також „у братніх соціялістичних країнах", очевидно, в тому числі також в Польщі. „Ми дуже пильно слідкуємо за 'демократизацією' і 'реформами' в Совєтському Союзі, — заявив В. Ярузельскі, — і наша партія повністю підтримує цю корисну лінію, яка не підриває основ соціялістичної системи, але зберігає його від помилок і застою".

Польща, — кажуть політичні спостерігачі і коментатори, — є одною з перших сателітних країн, яка відгукнулася позитивно на „реформи" М. Горбачова, „відкрите суспільство", включно з дублюванням виборчої системи надіючись, що така „демократична форма" виборів дещо заспокоїть поляків, навіть поміркованих прихильників забороненої урядом робітничої профспілки „Солідарність".

Західні кореспонденти переконані, що польські засоби масової інформації користуються мабуть найбільшою свободою, якщо мова йде про сателітні країни. Наприклад, польська телевізія показувала деталі звільнення і привітання жидівського активіста Йосифа Беґуна на московському двірці, тоді коли інші сателітні передачі тільки згадали кількома словами про цю справу.

На думку В. Ярузельского поляки повинні навчитися бути критичними самі до себе, оцінювати здібності людей, їхню ініціятиву, відкрито критикувати тих, які наживаються чужою працею.

Польський лідер привітав інформацію про те, що президент Роналд Реґен зняв економічні санкції проти Польщі, але рівночасно бундючно заявив, що „ніхто не буде диктувати нам як ми повинні поступати у політиці чи економіці. Ми встоялись, не зважаючи на зовнішній тиск і не вклякли на коліна перед ніким".

Він при тому ні словом не згадував, що має на думці Уряд ЗСА.

Дж. Поллард засуджений на довічне ув'язнення

Вашінґтон. — Федеральний суддя Обрі Робінсон засудив ізраїльського шпиґуна 32-річного Джонатана Джея Полларда на довічне ув'язнення. Працюючи у відділі військово-морської фльоти ЗСА, він продав Ізраїлеві понад тисячу секретних документів.

У записці, яку суд отримав від секретаря Департаменту оборони ЗСА Каспара Вайнберґера, було сказано: „Навіть у так званий 'рік шпиґуна' мені тяжко уявити більшу шкоду, нанесену безпеці країни, ніж ту, яку наніс підсудний щодо маштабів, а також важливості для ЗСА і секретності матеріялів, що їх він продав Ізраїлеві". Коли суддя оголошував вирок, блідий Поллард стояв, обнявши рукою жінку. Почувши слова „довічне ув'язнення", жінка підсудного, 26-річна Енн Гендерсон-Поллард вигукнула: „Боже! Ні, ні!", і впала на підлогу.

Поллард підняв жінку, але в неї знову підкосилися коліна, коли Робінсон засудив її до двох п'ятирічних термінів ув'язнення, які не плюсуються. В червні минулого року Гендерсон-Поллард визнала себе винною в незаконному зберіганні секретних матеріялів.

Обговорюючи вирок, винесений Поллардові, прокуратор Джозеф Діджeнова зауважив: „Він, мабуть, більше ніколи не побачить свободи". За словами прокуратора, хоч формально Поллард може претендувати на умовно-достроковe звільнення через 10 років, характер обвинувачень проти нього і шкода, яку він вніс безпеці країни, означають, що він навряд чи вийде з в'язниці до кінця своїх

(Закінчення на стор. 3)

Реформи М. Ґорбачова викликають незадоволення КҐБ

Лондон. — Московська кореспондентка англійського тижневика „Сандей Таймс" Луїза Бренсон пише, що бажання Міхаїла Ґорбачова звільнити всіх без вийнятку політичних в'язнів в СССР наштовхується на серйозний спротив зі сторони середньої верстви бюрократичного апарату і органів КҐБ.

Л. Бренсон пише, що на зустрічі з групою совєтських репортерів М. Ґорбачов навіть натякнув на можливість своєї резиґнації, якщо його ініціятиви не підтримає пленум ЦК.

Теперішнє звільнення політичних в'язнів в СССР не можна порівняти зі звільненням зразу двох мільйонів осіб за панування Нікити Хрущова, однак тепер виходять на свободу люди, більшість яких напевне не буде мовчати про роки жахливого перебування в таборах.

Ґорбачов надіється використати звільнених у своїх цілях. Він вважає, що багато з них стануть його союзниками в здійсненні широко розреклямованої програми „перебудови". Безумовною тактичною перемогою Ґорбачова було звільнення з Ґорьківського заслання академіка Андрея Сахарова, який поряд з закликами до демократизації осуджує американську програму створення космічної оборони.

Розгін демонстрацій у Москві на захист Йосифа Беґуна показав, що навіть всесильний генеральний секретар не може контролювати дії КҐБ. Бренсон пише, що 700,000 штатних співпрацівників КҐБ і приблизно така ж кількість інформаторів не мають найменшого бажання розставатися зі своїми привілеями.

„Ніхто не знає, що на умі у голови КҐБ Віктора Чебрікова, — пише Бренсон. — КҐБ залишається єдиною організацією, проти якої Ґорбачов ні разу не виступив відкрито. Можливо він побоюється повторення історії з усуненням Хрущова, в якому КҐБ відіграв головну ролю".

Звільнення політв'язнів стосується приблизно 200 осіб, однак навіть за скромними підрахунками Міжнародної амнестії в СССР тепер є у тюрмах 580 політичних в'язнів. В цю кількість не входять сотні людей, які перебувають в таборах за релігійні переконання, і націоналісти. Про звільнення цих категорій в'язнів покищо взагалі нема мови. Англійська правозахисна організація Кестон коледж має списки 150 баптистів, 39 п'ятидесятників, які перебувають в ув'язненні, а група Гельсінкський нагляд повідомила про 25 ув'язнених кришнаїстів.

Жахливим залишається і становище осіб, насильно поміщених у психіятричні шпиталі. Багато здорових людей дістають тяжкі психічні травми після примусового лікування. Англійська репортерка наводить слова двох колишніх в'язнів психіятричних шпиталів. Один розповів, що його силою примушували їсти живих жаб. Лікар іншого в'язня заявив, що зробить дурними всіх непокірних пацієнтів.

„Спроби проведення обмежених реформ не роблять Ґорбачова демократом в західньому розумінні цього слова, — пише на закінчення статті Бренсон. — але навіть в такій формі вони викликають спротив багатьох керівників КҐБ".

ДИСИДЕНТИ ПРОДОВЖУЮТЬ БОРОТЬБУ

Москва. — Репортерка газети „Вашінґтон Пост" Селестіна Болен повідомила з Москви, що більшість дисидентів в тій чи іншій формі продовжує правозахисну діяльність, однак їм бракує організованости, яку мав дисидентський рух у кінці 1960-их — на початку 1970-их років.

„Деякі із звільнених, — пише С. Болен, — заінтриґовані кампанією 'гласності', проголошеною Горбачовим, серйозно розраховують на можливість вільно висловлювати тепер свої погляди, за які їх посадили". Репортерка наводить в зв'язку з цим статтю Лєна Карпінського, виключеного в 1970 році з партії. „Ми тепер вільно обговорюємо ті справи, за які нас колись притягали до суду", — пише Л. Карпінський на сторінках газети „Московскіє Новості".

Американська репортерка вважає такі висловлювання надто оптимістичними. Вона наводить кілька випадків переслідування дисидентів, які недавно були випущені з таборів. Від українського правозахисника Василя Плосконоса, який вернувся в рідне місто Черкаси, місцева міліція відібрала пашпорт і заявила, що він буде перебувати під наглядом протягом п'яти років. Йому заборонили виїжджати з Черкас.

Звільненому ленінградському філологові Міхаїлові Мейлахові надали в рідному місті лише річну тимчасову прописку, давши зрозуміти, що її відновлення буде залежати від його дальшої поведінки.

Роальдові Зеліченкові, який добивається права на еміґрацію в Ізраїль, взагалі відмовили в ленінградській прописці, що значно утруднить його дальші кроки.

„Іноді колишні в'язні намагаються підкреслити, що в них не зникло бажання продовжити боротьбу за свої права, — пише Болен. — Український правозахисник Зорян Попадюк відмовився заповнювати аплікації російською мовою, заявивши, що вважає своєю мовою виключно українську. Багато інших, як лиш виходять з поїзду, включаються в боротьбу за звільнення своїх товаришів, що залишилися в тюрмах.

В діях властей не відчувається будь-якої логіки. Залишається незрозумілим принцип, за яким звільняють в'язнів. Єдиною зв'язуючою ланкою між дисидентами є московська квартира Сахарових, але, як вказує багато правозахисників, Сахаров і Боннер в своїх закликах до уряду дуже часто керуються лише особистими симпатіями і знайомствами".

Американські газети повідомляють, що лікар-психіятр Анатолій Корягін, звільнений недавно, вручив неназваному західньому журналістові, який відвідав А. Корягіна в Харкові, звернення до урядів країн Заходу. Він просить допомогти йому і його родині виїхати з СССР. В цьому зверненні вказуєть ся, що Корягін ні при яких обставинах не збирається припиняти свою правозахисну діяльність.

У СВІТІ

ГАНС ГОЛЬМЕР, префект стокгольмської поліції, який очолював групу слідчих, яка займалася справою вбивства прем'єр-міністра Швеції Ольофа Пальме, зрезигнував зі свого посту. На запитання кореспондентів, як далеко зайшло слідство у справі вбивства Пальме, Гольмер відповів, що після однорічного слідства можна з певністю сказати про безвиглядність тієї справи, бо тільки чистий припадок може виявити вбивників і причини вбивства. В европейській пресі поширились чутки, що Швеція також продавала зброю, амуніцію і запасні частини та інший військовий матеріял для Ірану і що Пальме міг впасти жертвою заговірників.

У ЗВ'ЯЗКУ з тим, що Сирія і урядова ливанська армія контролюють велику частину Ливану, а зокрема Бейрут й близькі та далекі околиці, мусулмани-шіїти змінили тепер тактику і тимчасово припинили між собою міжфракційну боротьбу, побоюючись, щоб не дійшло до відкритої конфронтації між ними і сильною та добре озброєною сирійською армією. Тисячі мусулманів-шіїтів, так званих фундаменталістів, перенеслись до південної частини Ливану, одним словом покинули Бейрут, який тепер став відносно спокійним містом.

КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИЙ Архиєпископ Англіканської Церкви Роберт Рансі знову розіслав до голів держав на Близькому Сході офіційного листа-прохання допомогти йому відшукати і звільнити з полону Террі Вейта, посередника у переговорах з мусулманами-шіїтами і проіранською групою терористів, які тримають у закладі багатьох закладників. Остання його поїздка до Ливану не була успішною і він сам попав в полон до екстремістів шість тижнів тому. Речники Англіканської Церкви відмовились від коментарів коли кореспонденти запитали їх чи Архиєпископ Р. Рансі вислав також прохання до Шейка Мохаммеда Гусейна Фадлялляга, лідера проіранської групи „Партії Бога", у полоні якої правдоподібно перебуває Т. Вейт. речники заявили, що Архиєпископ дуже затурбований долею Вейта й інших закладників.

ФРАНЦУЗЬКА поліція і працівники державної служби безпеки відкрили нову криївку зі зброєю і вибуховими матеріялами та заарештували додатково сім осіб, правдоподібно причетних до терористичної діяльности на території Франції. Міністерство внутішніх справ Франції, в порозумінні з міністерством юстиції, підготовляє тепер великий політичний процес проти групи терористів, які брали участь у багатьох терористичних актах, у яких загинуло 10 французів, а 37 осіб були поранені.

КАНАДСЬКИЙ УРЯД відмовився видати дипломатичну акредитацію для ізраїльского генерала, який сповняє тепер функцію військового аташе в ізраїльскій амбасаді у Вашінґтоні. Міністей закордонних справ Канади Джо Кларк заявив, що ген. майор Амос Ярон, згідно з інформаціями ізраїльської й іншої преси на Близькому Сході, брав участь у масакрі палестинців в Бейруті в 1982 році. Згаданий генерал був номінований на важливий дипломатичний пост до Вашінґтону в серпні минулого року, а тепер мавби перейняти такий самий пост в Оттаві. Ген. А. Ярон був він одним з двох високих старшин ізраїльської армії, який був частинно здеґрадований і покараний на рекомендацію парляментарної комісії, але рівночасно підвищений та перенесений на дипломатичну службу до закордонних країн. Дж. Кларк відмовився подати причину чому Канада категорично відмовилась визнати номінацію і видати Яронові акредитацію.

В АМЕРИЦІ

БІЛЬЙОНЕР З ТЕКСАСУ Росс Перо став першим, кому була присуджена медаля ім. Рауля Валленберґа, шведського дипломата, який рятував під час Другої світової війни мадярських жидів і загинув безслідно в совєтських концтаборах. Р. Перо нагороджений медалею за зусилля в справі врятування військовополонених у В'єтнамі. Нагородження відбулося в нюйоркському готелі Валдорф Асторія. Виступаючи зі словом-відповіддю, нагороджений говорив не про свої турботи у справі врятування військовополонених, а про заслуги Валленберґа. В 1969 році Р. Перо почав кампанію рятування американських військовополонених. Він також прославився тим, що в 1979 році організував врятування з Ірану двох працівників своєї компанії. Ця операція послужила основою для книги „Крила орла", за якою згодом був накручений телевізійний фільм. Р. Перо називають в числі тих, хто надає фінансову допомогу борцям за свободу в Нікараґуа.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ Джордж Буш відбув дводенну поїздку в стейт Айова, де в сімох містах зустрівся з 30,000 республіканців і відповів на їх запитання, що стосувалися звіту комісії Тавера. Дж. Буш і його асистенти надавали великого значення цій поїздці, бо Айова є першим стейтом, в якому за традицією офіційно починається виборча кампанія. Буш, який висуне свою кандидатуру на пост президента у виборах 1988 року, має багато конкурентів у Республіканській партії і всі вони в тій чи іншій мірі постараються зв'язати зовнішньополітичні невдачі теперішньої Адміністрації з іменем Буша. Тому метою поїздки віцепрезидента було розповісти виборцям-республіканцям про те, яку ролю грав він особисто в секретній доставі зброї Іранові. У звіті комісії Тавера сказано, що Буш був одним з чотирьох співпрацівників Адміністрації, які були присутніми на нараді в Білому Домі 17-го січня 1986 року, коли президента Роналда Реґена ознайомлювали з подробицями секретної операції. Довгий час віцепрезидент твердив, що дізнався про все значно пізніше.

В ПРЕСІ ЧАС від часу появляються повідомлення про те, що американські секретні документи іноді знаходять то в смітті, то в меблях, що їх Державний департамент відправляє у вашінґтонську тюрму. Цими днями газета „Ню Йорк Таймс" повідомила про черговий такий випадок: чітка фотографія одного з найбільш секретних документів ЗСА появилася на обкладинці журналу „Форейн Сервіс Джорнал", який вільно можна купити. На обкладинці журналу чітко видно дві сторінки секретного розвідчого звіту, що його щодня складає Сі-Ай-Ей для Президента і вузького кола вищих урядових осіб. Фотографії такого звіту появлялися у відкритій пресі і раніше, однак в минулому на таких світлинах текст не можна було прочитати.

АМЕРИКАНСЬКІ корпорації вивчають нові правила прийнятого в СССР закону, який передбачає створення компаній зі змішаним капіталом, думаючи тим самим про співробітництво зі Совєтським Союзом на новій основі. Зокрема ці правила дозволяють чужинцям вивозити з СССР прибутки в твердій валюті, чого не було досі. Деякі американські підприємці не цілком впевнені, наскільки щирими є совєтські запевнення в тому, що компанії не будуть залежати від плянової економіки СССР.

ІМІҐРАЦІЯ і статистика народжень вказують на те, що слід очікувати величезних змін в населенні З'єднаних Стейтів Америки у наступному столітті. Приблизно в 2080 році більше половини всіх американців будуть еспанці, вихідці з Азії або негри. В Каліфорнії, наприклад, біле, не еспанське, населення буде становити меншість уже протягом 25 років. В 2035 році очікується, що тільки 43 відсотки тексасців буде білих, що не є еспанцями, у порівнянні з 63 відсотками тепер.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Історична промова Реґена

П'ятнадцятьхвилинну промову президента Реґена, яку він виголосив із свого кабінету у Білому Домі через всі радіо-телевізійні станції, 4-го березня 1987, можна назвати історичною тому, що вона заповіла зворот у системі дальшої політики Америки. Так звана Іранська афера, яка — як згодом виявилося — тягнулася вже від 1975 року — підірвала повагу, популярність і віру в правдомовність Роналда Реґена і загрозила самій установі президентури. „Тайм" з 9-го березня ц.р. подає на заголовній сторінці запит: „Чи він може видужати?", „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з тієї самої дати, здебільшого дуже прихильний Реґенові, поруч із портретом Реґена, стверджує — „Зникла охоронна поволока".

Історичною була ця промова, бо Роналд Реґен, людина дуже тверда, вперта і амбітна, вперше одверто двічі признав, що сталася „помилка". Він виправдував себе, що не виступив перед народом скорше, але, мовляв, не знав тих різних подробиць, що їх виявила покликана ним до розгляду іранської афери Комісія Тавера і не хотів сказати таке, що треба би згодом доповнювати чи спростовувати. Хоча 300-сторінковий звіт Комісії Тавера не щадив критики на адресу Президента, ствердивши, що у Білому Домі настав „хаос" і що винуватий у цьому брак надзору, що його повинен був виконувати Реґен, він дякував тій Комісії і заявив, що він просив колишнього сенатора Джана Тавера стати його особистим дорадником.

Реґен заповів зміни у способі дальшого ведення державних справ і покликався на персональні зміни, що їх уже перевів. Не згадуючи прізвища Доналда Ріґена, колишнього голови штабу Білого Дому, Реґен покликався на призначення на це найбільш відповідальне становище колишнього голови республіканської більшости в Сенаті Говарда Бейкера і на призначення на голову Сі-Ай-Ей дотеперішнього шефа ФБІ, Віліяма Вебстера. Він ствердив, що новий його дорадник у справах крайової безпеки Френк Карлуччі дістав доручення припинити всі засекречені дії Крайової Ради Безпеки, яка за головування там віцеадмірала Пойндекстера і його заступника підполковника Норта стала, за висловом коментатора „Тайму" — „урядом в уряді". Реґен у своїй промові не говорив про ніякі дальші персональні зміни, але у часописах появилася вже вістка, що, на пропозицію Говарда Бейкера, звільнять усіх тих урядовців, що їх призначив був Доналд Ріґен, який узурпував собі права й компетенції Президента, затаюючи перед Реґеном прерізні справи, що їх Реґен повинен був знати.

Негайно після цієї промови в минулу середу телевізійні коментатори перевели короткі розмови з різними особами з різних ділянок життя країни. Величезна більшість, з демократичним колишнім державним секретарем, членом комісії Тавера, Едмундом Маскі у проводі, висловилися про ту промову дуже позитивно. Вони стверджували, що Реґен вперше признався публічно до помилки щодо продажу Іранові зброї в заміну за ролю Ірану у звільненні американських закладників, схоплених мусулманськими фанатиками в Ливані. Водночас Реґен урочисто запевнив родини схоплених, що він надалі буде старатися всіма способами видістати їх на волю, але зазначив при тому, що він давно закликав усіх американців в Ливані покинути цю країну. Між запитуваними були й критики промови Президента. Йому закидали, що він промовляв занадто коротко, — що в тій промові нічого не сказано про мільйони, отримані з продажу зброї Іранові і які десь „пропали", — що він нічого не згадав про дальшу політику Америки супроти протисандіністських контрас у Нікараґуа. Але це були тенденційні натягнуті докори: бо очевидно ціллю цього виступу президента Реґена було запевнення народу, що він визнає свою помилку і що в способі його дальшого урядування в наступних двох роках буде радикальна зміна. Реґен між іншим, покликався на свій вік (76 років), в якому, мовляв, можна помилятися і людина в тому віці дивиться позад себе і перевіряє свої діла.

З відповідей запитуваних членів Конґресу, зокрема лідерів теперішньої демократичної більшости, виходило ясно, що й демократи не хочуть валити саму президентуру і прагнуть конструктивної співпраці Капітолю з Білим Домом. Звертали увагу, що з різних причин однаково Міхаїлові Ґорбачову, як Роналдові Реґенові залежить на новій конференції на вершинах і на підписанні договору, про редукцію — аж до повного скасування ракет на середню віддаль в Европі. Отже є вигляди, що настане інша атмосфера ділової праці і співпраці Президента з Конґресом.

Михайло Лоза

ШЕВЧЕНКІВ „ЗАПОВІТ"

II.

Під впливом побаченого і почутого, під впливом відчутого і пережитого в наслідок цих відвідин у Шевченка зродилися твори з незвичайно гострим протимосковським вістрям. Не пожалів Шевченко і своїх земляків, які допомагали москалеві зніматн з матері — України латану сорочку.

Аналізуючи збірку „Три літа", Євген Маланюк висловив, між іншими — оці думки: „Отож у „Сні" й Кавказі", як ніхто перед ним і після нього, розкриває поет механізм імперії і дає геніяльну аналізу психології російського імперіялізму: „нам тільки сакля очі коле: чого вона стоїть у вас не нами дана?"

Росію треба було „громадою", „одностайне" і „односердне" валити цілу, разом із символом (царем), а не лише сам символ, як це тепер з великою витратою енергії, часу й паперу стараються нав'язати Шевченкові совєтські дослідники. Звідсіля прокльони в „Чигирині" й „Розритій могилі" Богданові і регабілітація Мазепи. Тільки на тлі доби, коли і чужі, і свої всіляко вихваляли Богдана за „возсоєдінєніє", а з Мазепи робили „злодія", — можна оцінити тепер всю революційність ідеологічного кроку поета, всю далекозорість його історіософічних поглядів". (Твори Шевченка, за ред. Павла Зайцева, 2-ий том, стор. 263)

Збіркою „Три літа" Шевчинко охопив 24 твори. Ось популярніші з них: „Чигирин", „Розрита могила", Наймичка", „Сон", „Кавказ", „Суботів", „Послание", „Великий льох", „Холодний Яр", „Три літа", „Давидові псалми", „Заповіт".

Збірку зладив Шевченко не так для друку, як радше для читання окремих її творів у колі найближчих приятелів. Зрештою, з огляду на різкий протимосковський зміст багатьох творів збірки, — вона (збірка) і так не пройшла б московської цензури.

Доля збірки „Три літа" така: В часі арешту Шевченка в квітні 1847 року рукопис збірки попав у руки московської поліції. В поліційних архівах пролежав він до 1906 року. Доступною збірка стала в наслідок революції 1905 року. На щастя, твори збірки „Три літа", не зважаючи на „арешт" оригінального рукопису, ходили між людьми у відписах, що їх поробили друзі, яким Шевченко ці твори читав. Власне з відписів твори збірки друкувалися перед 1906 роком, тобто — перед звільненням — що так скажу - оригінального рукопису з неволі. З огляду на те, що у відписах траплялися відхилення від оригінального тексту, то ті відхилення продісталися і до друкованих текстів. Не вільний від відхилень і текст „Заповіту". Щойно, коли став доступним оригінальний рукопис збірки „Три літа, можна було устійнити правильний текст „Заповіту" й інших творів збірки.

При обговорюванні збірки „Три літа" не можна поминути однієї дуже важливої справи. Упорядковуючи збірку, Шевченко не придержувався хронологічного порядку, тобто — не укладав творів за роками їх написання. Уклад творів Шевченко перевів за іншим принципом: він керувався змістом, ідейним спрямуванням творів. Цим треба пояснити факт, що до збірки Шевченко не включив деяких творів написаних в літах 1843-45. Наприклад, не включив такої сильної поеми як „Єретик" — написаної в 1845 році.

Збірку Шевченко розпочав поемою „Чигирин". Чигирин — як відомо — був столицею відновленої гетьманом Богданом Хмельницьким української держави. Шевченко поважав Хмельницького за його визволення України з польського ярма. Але рівночасно не міг йому простити його договору з Москвою — заключеного 1654-го року в Переяславі, в тому Переяславі, де приблизно 200 років пізніше Шевченко створив свій „Заповіт", яким виповів — що так скажу — війну Переяславському договорі:

Кайдани порвіте
І вражою, злою кров'ю
Волю окропіте!

Коли вглибитися в уклад збірки, коли взяти до уваги твори, якими Шевченко обрамував збірку („Чигирин", „Заповіт"), не можна не прийти до переконання, що збірка творить глибокоідейну історіософічну цілість, що є одним великим заповітом для українського народу, а вірш „Як умру, то поховайте", якому Шевченко не дав назви, є кінцевим акордом цього великого заповіту.

„Кобзар" китайською мовою

Цінний сувенір привезла я зі собою з моєї поїздки до Китаю: „Кобзар" китайською мовою. Отримала я цю книжку, вибраних творів Тараса Шевченка в перекладі на китайську мову, від її перекладача, видатного китайського науковця професора Ґе Баоцюань. Книжка вийшла в 1983 році в Шанхайському видавництві в серії „Бібліотека шедеврів закордонної літератури". Перший наклад, 44,300 примірників, вже випродано. Довідалася я про це і багато більше в розмові з професором Ґе Баоцюань.

Зустріч наша відбулася у приватному помешканні проф. Ґе в Пекіні-Бейжінґу. Приїжджаю під обгороджену муром чотириповерхову кам'яницю. Спинаюся по сходах на четветий поверх, вінди туди немає. При дверях зустрічає мене привітом „Добридень заходьте" — високий мужчина віком поверх 70 років. Дуже скромне, майже вбоге помешкання китайського науковця, полиці з книжками, на столі приготована гостина: чай, коржики і насіння соняшника. Професор Ґе вже на емеритурі й тепер продовжує свою наукову працю дома. Якраз декілька днів тому здав до друку антологію української поезії, вибрані твори Тараса Шевченка, Лесі Українки й Івана Франка, по-китайськи. Антологія має появитися в 1987 році.

На моє питання, яке є в Китаї зацікавлення українською літературою, проф. Ґе відповідає, що велике, лиш брак перекладачів. Почавши від двадцятих років дотепер появилося ряд українських прозових творів в перекладі на китайську мову таких письменників як: І. Франко, В. Стефаник, П. Мирний, М. Черемшина, О. Гончар, всі вони дуже популярні. — „Але, мене найбільше захоплює поезія Шевченка" — каже зі щирою усмішкою професор і простягає мені в перекладі на українську мову частину статті, яку він написав про нашого Тараса:

„Його безсмертні вірші та картини стали неоціненим спадком не лише для українського народу, а увійшли найдорожчим внеском у велику скарбницю світової культури, тому ми повинні як мога ширше знайомити народні маси Китаю з невмирущими творіннями великого поета українського народу!"

Дарую проф. Ґе наше пластове видання поезій Т. Шевченка в чотирьох мовах. На кінець нашої зустрічі приходить проф. Чень — соціолог, яка недавно була в Едмонтоні. Вона обізнана з Канадським Інститутом Українських Студій, з українськими двомовними школами, знає багато про українців в Канаді й зі захопленням про них говорить. Довідавшись про мій приїзд, прийшла познайомитись.

Напам'ятку робимо всі троє світлину. Дякую проф. Ґе, що дав китайському народові Шевченка. Відходжу з почуттям душевного вдоволення, що геній українського духа проник у далекий Китай.

Іроїда Винницька

〔遗　　嘱①〕

当我死了的时候，
把我在坟墓里深深地埋葬，
在那辽阔的草原中间，
在我亲爱的乌克兰故乡，
好让我看见一望无边的田野，
滚滚的第聂伯河，还有峭壁和悬崖；
好让我听见奔腾的河水
日日夜夜在喧吼流荡。
当河水把敌人的污血
从乌克兰冲向蔚蓝的海洋……
只有那时候，我才会离开
祖国的田野和山岗——
我要一直飞向
上帝所在的地方，
但在这样的日子到来以前，
我绝不会祈祷上苍。
把我埋葬以后，大家要一致奋起，
把奴役的锁链粉碎得精光，
并且用敌人的污血
来浇灌自由的花朵。

Перші три стрічки „Заповіту" Т. Шевченка китайською мовою.

Мирослав Борисюк

„ЖИВОПИСНА УКРАЇНА" ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

II.

„Судня Рада" — це звернення Шевченка до теми народного судочинства. Тут Шевченко зображує сільський сход, який має розв'язати суперечку між односельчанами. Тут селяни судять селян. Це протиставлення судові поміщицькому. З глибокою шаною змальовує поет трьох стариків-суддів. Найстарший з них — отаман — сидить на призьбі, двоє інших стоять поруч. Перед ними з непокритими головами, — позивач, сповнений свідомости своєї правости, і похнюплений відповідач. Суд відбувається на фоні, яскраво освітленої сонцем, хати. Праворуч, за рогом хати, в тіні стоїть чоловік у високому картузі, а перед ним — селянин. Не важко догадатися, що чоловік у картузі — це писар, що читає „указ" неписьменному селянинові. Так в тіні прихована друга група, де поет таврує писаря, хабарника і п'яницю, який наживається з неписьменности та затурканости кріпаків. Зроблено це з думкою, щоб царське око судочинної цензури не помітило теми самого офорта. Супровідний текст закінчує художник так: „Громада, порадившись і посудивши добре, і давши мир ворогам, чи то кару, розходиться, п'ючи по чарці позвової".

Український фолкльор представлений теж у офорті „Казка". Він побудований на сюжеті, питомому народній творчості: „Солдат обдурив Смерть". Смерть з косою в руці, в українському платті, стоїть перед солдатом, що частує її тютюном з ріжка. На другому пляні — стара хатина під деревами, вітряк. У віддалі селянин стежить уважно за розмовою Солдата зі Смертю. Перед нами не ілюстрація до народної казки, а страшна реалістична картина покаліченого царською службою солдата, який вертається додому, де чекає його смерть. Безвинна назва „Казка" заподана на це, щоб відвернути увагу цензури від справжнього змісту офорта. Цю тему порушив поет у поемах: „Сон", „Сова", „Москалева Криниця", де поет з болем розповідає: „Вернувся і Максим безногий, в поході, каже, загубив". Два пейзажі аркуші першого випуску „Живописної України" — „Видубицький Манастир у Києві" та „У Києві" свідчить не тільки про безмежну любов до Батьківщини, до її чарівної природи, а при цьому питоменний підхід до теми твору.

Під час подорожі по Україні у 1943 році Шевченко вперше побачив очима художника природу України, бо краєвиди України, створені ним у Петербурзі, в роки навчання в Академії, нам невідомі. „Видубицький Манастир" — це одна з найцікавіших картин древньої архітектури України з XI століття. Шевченко створив не реальне зображення цієї споруди, а сповнену справжньої поезії картину. Старовинна церква, оточена густими деревами, притулилась до прибережних дніпровських горбів. Ліворуч видно річку, човни. На фронтовому пляні курінь, біля якого стоїть селянин, і освітлені сонцем корови. Малюнок виконаний легко, вільно та із усією безпосередністю життєвого спостереження. Так етюд з натури став для художника надхненням для створення поетичної картини, в якій майстерно передано національну своєрідність українського пейзажу.

Дивлячись на малюнок „У Києві", що зображує берег Дніпра і дорогу, яка веде вдалину серед тісних верб, завважуємо майстерність художника у змалюванні тінистих дерев. У центрі освітлена щедрим літнім сонцем гілка старої верби, що становить яскравий контраст із зануреними в тінь галузками. Правдиво передано боротьбу світла і тіні, відчуття гарячого сонця, і прохолоди в затінених місцях. Постаті старця при дорозі, і жінок на березі, що вбираються після купання, невеликий пароплав, який повільно рухається, залишаючи за собою високий стовп диму — все це надає пейзажеві особливої життєвости. Обидва ці офорти сповнені глибокого ліричного почуття, тут природа живо в'яжеться із людиною, що для молодого художника становило бачити у цьому незайманому довкіллі, щось нове і значне. Найправдоподібніше думка видавати живописну Україну зродилась у Шевченка 1843 року, під час його перебування на батьківщині. Вирушаючи в подорож, Шевченко знав, що саме чекає його на Україні: „скрізь був і все плакав". У вересні він відвідав рідне село — Кирилівку зустрівся з батьками, які все ще лишалися кріпаками. Час проведений між своїми створив задум „Живописної України". Цей час відкрив собою один з найзнаменніших періодів творчого життя великого поета і художника, період, відомий під назвою „Три Літа". Так назвав поет збірку поезій, записаних ним у 1843-1845 роках. У цих поезіях він одверто виступив проти російського поневолення України. Так він побачив, що його завданням остало не тільки передавати побачене ним в Україні, але виповісти нещадну боротьбу у своїх політичних поемах проти російського самодержавства.

Після подорожі по Україні, Шевченко на прикінці лютого 1844 року, повернувшись до Петербурґа, зразу взявся до роботи над „Живописною Україною". За гроші виручені від видання, Шевченко мав намір викупити з кріпацтва своїх братів і сестер з сім'ями. Своїми плянами він поділився з В.М. Рєпніною, до якої звернувся по допомогу в розповсюдженні „Живописної України". Шевченко шукав допомоги у своїх друзів, розсилаючи їм листи з закликами та проханням в здійсненні великого й шляхетного задуму. Але багато з них залишилося глухими до великого почину, і навіть звернення до „сіятельних осіб" не принесло йому нічого, крім глибокого розчарування. Шевченкові вдалося завербувати всього щось сто п'ятдесят передплатників. Ані Товариство Заохочування Художників, до якого звертався Шевченко, не признало йому допомоги, крім виасиґнування 300 карбованців, не спішився підтримати його П. Куліш, відказуючися від співробітництва. Так побачив Шевченко, що невсилі видавати йому заплановані числа, тому він обмежився тільки двома випусками „Живописної України".

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Єрмоленко

ТАРАСОВІ ДІТИ

II.

Від матері — громадянки, матері народу поет переходить до більш загальнішого поняття Матері всього людства — Пречистої Бого-Матері, яка оновила світ і поет вірить, що через потенціяльну силу Матері — українки прийде оновлення цілого народу.

Власне сирітство раз-у раз навертало Шевченка на тему мати й діти; надто діти-сироти. Він і свою сирітську долю описував у власних поезіях, а доля якогось хлопчини нагадувала йому і його власне дитинство:

Як побачу
Малого хлопчика в селі
Мов одірвалось од гіллі,
Одно однісеньке під тином
Сидить собі в старій ряднині...
Мені здається, що то я,
Що це ж та молодість моя". (*„І золотої й дорогої" Кос-Арал 1849)*

Свою любов до дітей наш безсмертний Кобзар виявив і в своєму житті і в своїй творчості: поетичній, повістевій і малярській. Для дитячого гурту він знаходив час і розвагу, і діти дуже скоро заприязнювалися з ним. Шевченко раз висловився: — „Кого люблять діти, той, значить, ще не зовсім поганий чоловік". Цей афоризм, якнайкраще підходив до самого Шевченка. Мріючи ціле життя про власну родину, про родинне тепло, і нездійснену мрію — щастя мати власну сім'ю, дітей, поет переніс свою любов на людські діти. В своїх мандрах по Україні в 40-их роках Шевченко, як сам він оповідав в повісті „Княгиня" завжди мав для дітей цукерки в кишені. Якось трапилось йому зайти в одну хату десь над Трубайлом на Переяславщині, а тут в хату зайшов господар з дитятком на руках, а воно чогось плакало. Шевченко простягнув йому цукерку. Дитина спочатку подивилася на нього, потім мовчки взяла цукерок, усміхнулася і упхало в свої рожеві усточка. І поет зауважує з цього приводу: „Нічим не можна так скоро прихилити до себе нашого похмурого земляка, як приголубити його дитину, і я часто не без користи, вживав цієї тактики. В своїх спогадах Олександер Афанасіїв-Чужбинський (письменник і етнограф 1817-1875) каже, що Шевченко мав велику втіху бавитися з селянськими дітьми

Розповідав їм казки, співав дитячі пісні, яких знав безліч, робив пискавки. Якось ранньої осени 1845 року їхав Тарас Шевченко до пана Тарнавського в Потоки на Київщині, де мав намір погостювати і заїхати до рідної Кирилівки на Храмове свято, де зможе побачити всіх селян, бо в цей день їх не поженуть на панську роботу. В селі знали, що має приїхати їх дорогий родич, чекали на нього колишні шкільні товариші, готувалися до його прийняття. Чекають, чекають, вже й сонце до заходу схиляється, а гостя нема... А Тарас уже з годину був у Кирилівці. Перше, що притягло його увагу, — діти, які галасливо гралися на траві біля воріт. Але, як побачили чужого пана, раптом притихли і збившись у громадку насторожено і непевно дивилися на нього. Тарас привітався, але тільки одно чи двоє дітей відповіло. Тарас гірко всміхнувя, він знав чому кріпацькі діти недовіряють панській одежі..." „А хто з вас уміє робити свищики?" — знехотя запитав Шевченко. Діти переглянулися, бо ніхто не вмів. „А я вмію!... Мій свищик такий голосний, що на все село чути!" — зацікавлював Шевченко дітей... А коли він почав майструвати свищик, недовір'я дітей розвіялося. За хвилину найсміливіший хлопець уже свистів. А коли з кишені „пан" добув цукерки, то став геть чисто свій. — (Тарасів свищик" — М. Мамонського).

Якось рано вранці пішов Шевченко малювати руїни Золотих Воріт, в той час ті околиці не були ще забудовані. Чужбинського — який в той час жив разом з Шевченком запросили знайомі прийти з Тарасом Григоровичем до них у гостину і пішов він шукати Шевченка... „Підходжу до Золотих Воріт — розказує Чужбинський, і що ж бачу? Тарас Григорович розстелив свою квітчасту хустку, а на неї посадив трирічну дівчинку і з клаптиків паперу майстрував їй якусь іграшку. Дитину Тарас Григорович знайшов внизу за валом почувши дитячий плач, пробував її втихомирити — розповідав пізніше він, давав їй бублика але дівчинка все плакала і кликала „мамо, няня". Чужбинський з Шевченком почали розшукувати матір по навколишних сусілах але без успіху. Тоді вони вирішили піти додому і повідомити поліцію. Чужбинський взяв Шевченкову течку, а Шевченко дитину і так дійшли вони аж Софійського Собору. Із-за рогу назустріч їм вибігла перелякана жінка в домашньому одязі й, побачивши їх, кинулась до них. — „мати" — сказав Шевченко і не кажучи й слова передав їй вже сплячу дитину. Йдучи додому Шевченко сміявся про те, як би він виховував дочку, коли б дівчинку не розшукали батьки.

Був з ним ще й такий випадок. У літі 1859 року Тарас Шевченко дістав дозвіл поїхати на Україну, яку не бачив 12 років, перебуваючи на засланні в азійських пустелях. Але Шевченко не знав, що за ним слідкували. І коли Тарас Григорович доходив до садиби свого приятеля, його наздогнав становий Добженський з поліцаями, і заарештував його і відправив в село Мошни. Селяни сумували і не знали, як допомогти Шевченкові тим більш, що він сидів у хаті самого начальника поліції. Тоді на допомогу прийшли діти. Сказали жінкам приготовити щослід, а решта, їхнім головам думати. Так вони допомагали Шевченкові харчами й словами розради, аж поки Шевченка не повезли до Києва. Бігли хлоп'ята за возом через ціле село, дуже жаль було їм доброго дядька, про якогов селі говорили з більшою пошаною ніж про рідного батька

Закінчення буде.

Увага! Відділи УНСоюзу Округи Балтімор, Вашінґтон і Річмонт, Ва.
Правильна дата річних загальних зборів
є неділя, 5-го квітня 1987 р.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.
повідомляє, що
в неділю, 5-го квітня 1987 р., о год. 2-ій по пол.
в приміщенні дому „Самопомочі" при 239 Савт Бродвей у БАЛТИМОРІ, Мд.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх окружних і відділових урядовців та конвенційних делеґатів Відділів таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтимор — 320 і 337, Куртіс Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1 Відкриття
2 Вибір Президії
3 Прийняття протоколу попередніх зборів
4 Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету
5 Дискусія над звітами
6 Уділення абсолюторії Управі
7 Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8 Устійнення та схвалення пляну праці на 1987 рік
9 Доповідь головного касира УНС УЛЯНИ ДЯЧУК
10 Різні справи
11 Закриття зборів

У Зборах візьмуть участь:
Уляна Дячук, головний касир УНС
Євген Іванців, головний радний УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ, *голова*
ОСТАП ЗИНЮК, *секретар*
СЕМЕН МИХАЙЛИШИН, *касир*

ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ — ЗБІРКА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ФОНДУ 1987

Достойні Громадяни — Українці в ЗСА

Жорстокі переслідування і великі втрати, що їх зазнає наш нарід в Україні, включно із жахливими наслідками радіяції, після ядрової катастрофи в Чорнобилі, а тут неперебірчива кампанія ворожих нам сил, знеславлювання нашого імени, обвинувачування у мнимих воєнних злочинах, вимагають від нас консолідації усіх наших національних сил протидіяти проти тих наклепів.

В обличчі такої невідрадної ситуації УАКРада завжди обстоювала необхідність одної сильної центральної репрезентації українців в ЗСА і змагала до реалізації цього задуму. На жаль, не з вини УАКРади, ці намагання покищо безуспішні.

УАКРада розглянула можливості створення, на взір Канади, спеціяльного комітету, який мав би зайнятися збіркою матеріялів і заанґажуванням відповідних сил з метою опрацювати аналізу поселення українців в ЗСА та його опублікувати.

УАКРада співпрацювала в акції видання Департаментом Освіти Стейту Ню Йорк і Стейтового Університету 3-го тому про народовбивство-ґеноцид, у якому подано матеріяли про Великий голод в Україні, що має бути включений у навчальну програму в школах стейту Ню Йорк.

Екзекутива УАКР бере активну участь у Крайовому Комітеті 1000-ліття Хрещення України.

У зовнішньо-політичних справах Екзекутива продовжувала зв'язки із урядовими чинниками і не-державними (етнічними) організаціями і підтримувала ті акції державної політики, що були на користь поневолених большевиками народів, а передусім України.

Екзекутива інтервеніювала у справі консуляту в Києві і підтримувала акції Української Гельксінкської Групи, а представник УАКР бр: участь у Конференції Співробітництва і Безпеки, що відбулася у Відні в листопаді 1986 р., входячи у склад делеґації СКВУ.

Щоб уможливити УАКРаді вив'язуватися надалі із тих завдань і їх здійснити, а також із фінансових зобов'язань супроти СКВУ, що виносять річно 37.500 дол., Екзекутива, дякуючи усім жертводавцям за підтримку в минулому, звертається з проханням до громадянства продовжувати встановлений три роки тому Український Громадський Фонд для покриття бюджету витрат, зв'язаних із її діяльністю.

Внески Фонду такі:

250.00 дол. від Крайових Організацій,
50.00 дол. від їх відділів,
25.00 дол. від осіб, що заробітково працюють,
15.00 дол. від пенсіонерів,
5.00 дол. від студентів.

Просимо в міру можливостей не обмежуватися до цих мінімальних сум. Чеки виставляти на: Ukrainian American Coordinating Council і висилати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL
142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Екзекутива УАКРади

Під патронатом
СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ у НЮ ЙОРКУ
фільм „УКРАЇНА в ОГНІ"

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів. Просимо наше громадянство допомогти нам фінансово закінчити фільм.

Фільм „Україна в Огні" — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі живий образ України. Даймо змогу, щоб фільм був в бібліотеках, університетах, і наша молодь мала доступ до нього, який заступить голокост України.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі.

Пожертви можна відтягати від податку, виписуючи чеки на Ukrainian Art and Literary Club, N.Y. (U.V.O.)

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND for "UKRAJINA V OHNI". No. of Account 9965. Self Reliance (N.Y.) FCU. 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. **Ярослав Кулинич,** *фільмовий продуцент*

ЗА ЦІНУ ВОЛІ Й СВОБОДИ...

В СКОРОМУ ЧАСІ, НАШ БРАТ У ХРИСТІ, ЧЛЕН УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ, ІВАН ДЕМ'ЯНЮК СТАНЕ ДО ОСТАТОЧНОЇ БИТВИ ЗА ПРАВО ЖИТИ!!!

ЯК БАГАТО ІЗ ВАС, І. ДЕМ'ЯНЮК ПЕРЕЖИВ У РІЗНИХ ЧАСАХ І СИТУАЦІЯХ, ТЯЖКІ ПРОБИ Й ПЕРЕСЛІДУВАННЯ:

ВІН ПЕРЕЖИВ ШТУЧНИЙ ГОЛОД В УКРАЇНІ...
ВІН ПЕРЕЖИВ НІМЕЦЬКИЙ ПОЛОН І ІІ-ГУ СВІТОВУ ВІЙНУ...
ВІН ПЕРЕЖИВ ЧАСИ РЕПАТРІЯЦІЇ В ЕВРОПІ...
ВІН ПЕРЕЖИВ ОСТАННЮ ДЕКАДУ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ...

МИ ВІРИМО, ЩО ЙОГО ПРОВИНОЮ Є ТЕ, ЩО ВІН ЩЕ ЖИВЕ!...

ТОМУ ЗВЕРТАЄМОСЯ З ПРОХАННЯМ: ДОПОМОЖІТЬ ЗАХИСТИТИ НЕВИННУ УКРАЇНСЬКУ ЛЮДИНУ СВОЇМИ МОЛИТВАМИ ТА ФІНАНСОВИМИ ПОЖЕРТВАМИ - ПОДАЙМО БРАТНЮ РУКУ КОНЕЧНОЇ ДОПОМОГИ!...

СВОЇ ПОЖЕРТВИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

THE JOHN DEMJANJUK DEFENSE FUND
P.O. BOX 92819
CLEVELAND, OHIO 44192

ТІЛЬКИ РОДИНА І ЦЕРКВИ УПОВНОВАЖЕНІ ДО СПРАВ ЗБІРКИ ФОНДІВ У ЗСА.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ
повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться
в неділю, 29 березня 1987 р., о год. 2-ій по пол.
в Scrafford Motel, corner 309-54 Hwy, Hometown, Pa.

До участи в зборах запрошується всіх Відділових урядовців і конвенційних декеґатів наступних Відділів:

Бервік, 164 і 333
Фраквілл, 242, 382
Фріленд, 429
Магоней Ситі, 305
Мек Аду, 7
Майнерсвілл, 78, 129, 265
Мт. Кармел, 2
Шамокін, 1
Шенандога, 98
Ст. Клер, 9, 31, 228
Лігайтон, 389

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1987 рік
7. Доповідь головного радного УНС АНДРІЯ КЕЙБІДИ
8. Запити до представника Екзекутиви
9. Схвалення пляну праці на біжучий рік
10. Різні справи — закриття нарад

У зборах візьме участь
Андрій Кейбіда, головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Тимко Бутрей, *голова*
Йосиф Сидор, *поч. гол.*
Адольф Словік, *касир*
Галина Словік, *секретар*

ДЕПАРТАМЕНТ СПРАВЕДЛИВОСТИ ЗСА порушив кримінальну справу проти ізраїльського генерала Авієма Селлі, який в 1984 році завербував працівника контррозвідки американської військово-морської фльоти Джонатана Джея Полларда. Як відомо, Дж. Поллард визнав себе винним в шпигунстві на користь Ізраїля і повідомив, що познайомився з А.Селльою, коли той був аспірантом Нюйоркського університету. Однак Селлі мабуть ніколи не стане перед американським судом, бо угода про видачу злочинців, укладена між Вашінгтоном і Єрусалимом, не розповсюджується на політичні злочини, до яких зараховується в даному випадку і шпигунство. Але сам факт притягнення його до кримінальної відповідальности свідчить про те, що у Вашінгтоні ставляться до цієї справи надто серйозно. За словами федерального прокуратора Джозефа Діґженови, справа проти Селлі була порушена за згодою Державного департаменту ЗСА. Полларда засуджено на досмертне ув'язнення, а його дружину на п'ять років.

РЕЧНИК СОВЄТСЬКОГО міністерства закордонних справ Ґеннадій І. Ґерасімов заперечив поголоски, що Спілка Письменників СССР плянує видання творів письменника Александра Солженіцина в Совєтському Союзі. Інформація про це спочатку появилася у данській пресі, сперта нібито на розповідях совєтських офіційних відвідувачів, а потім привезли її найновіші еміґранти з СССР. Ґ. Ґерасімов підкреслив, що правдоподібно будуть видані деякі праці регабілітованих письменників, але А. Солженіцин, „видворений" з СССР в 1974 році, не входить у цю категорію осіб. „Його радше можна зарахувати до головних опонентів комуністичної системи в Совєтському Союзі", — заявив Ґерасімов.

МИНУЛОГО МІСЯЦЯ посадник Ню Йорку Едвард Кач оголосив про відкриття щорічної виставки квітів у Ню Йорку, яка триватиме від 7-го до 15-го березня і, за словами посадника, буде „знаменувати початок весни в нашому місті". Виставка буде організована з ініціятиви садового товариства Ню Йорку, яке є одним з найстарших міських товариств. Е. Кач підкреслив, що вперше в цьому році на виставці будуть організовані квіткові покази на міжнародні теми, зокрема буде представлено Ніягарський водоспад у Канаді, італійську Рів'єру і типічні китайські садки.

Баффало і околиця!
В неділю, 29-го березня 1987 р., о год. 2:30 по пол.
в Українсько-Американському Горожанському Центрі, 205 Мілітари Ровд, Баффало, Н. Й.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС в БАФФАЛО, Н. Й.

в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи, урядовці і конвенційні делеґати наступних Відділів:

40, 87, 127, 149, 299, 304 і 360

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Слово заступника головного предсідника д-ра МИРОНА Б. КУРОПАСЯ
8. Запити до члена Головного Уряду
9. Схвалення пляну праці на біжучий 1987 рік.
10. Внески і запити
11. Закриття нарад

У зборах візьме участь
д-р Мирон Б. Куропась, заст. гол. предсідника УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Роман Конотопський, *голова*
Василь Сивенький, *секр.*
Марія Гаравус, *касир*

Увага! Торонто й околиця! Увага!
В суботу, 14-го березня 1987 р., о год. 2:30 по пол.
в будинку СКВУ при
2118 A Bloor Street West Toronto, Ontario
відбудуться

РІЧНІ ЗБОРИ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ВІДДІЛІВ УНС ТОРОНТОНСЬКОЇ ОКРУГИ

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1 Відкриття і вибір Президії
2 Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів
3 Звіти Управи і Контрольної Комісії
4 Дискусія над звітами
5 Уділення абсолюторії уступаючій Управі
6 Вибір нової Управи і Контрольної Комісії
7 Доповіді представників Екзекутиви УНСоюзу
8 Запити до представників УНСоюзу
9 Затвердження пляну праці на 1987 рік
10 Внески і запити

До участи в Зборах запрошені і зобов'язані секретарі Відділів, члени Окружної Управи Торонтонської Округи та конвенційні делеґати.

У Зборах візьмуть участь:
д-р ІВАН О. ФЛИС, головний предсідник УНС
мґр ІВАН ГЕВРИК, головний директор для Канади
ЛЕОНІД ФІЛЬ, головний контролер УНС
ред. ВАСИЛЬ ДІДЮК, головний радний УНС

За ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Василь Дідюк, *почесний голова*
Дмитро Попадинець, *гол. Реорганізаційного Комітету*
Іван Шлапак, *секретар*
Гавриїл Миськів, *касир*

Дж. Поллард...

(Закінчення зі стор. 1)

днів: „Суворість вироку відбиває маштаби школи", — сказав прокуратор, підкресливши, що ніхто із шпигунів минулих років не передав чужинецькій розвідці стільки секретних документів, скільки Поллард. В цих документах містилися докладні відомости про американські розвідчі операції і імена американських агентів.

Прокуратор не виключив, що передавані Ізраїлеві інформації могли опинитися в руках інших країн. Він сказав також, що нанесена Поллардом школа „не піддається оцінці" і що вона значно серйозніша, ніж про це відомо пресі.

Гендерсон — Поллард, мабуть, пробуде у в'язниці від 40 до 52 місяців.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

В Австралії...

(Закінчення зі стор. 1)

між Австралією і Совєтським Союзом існує велика різниця в поглядах на ряд зовнішньополітичних проблем і що його уряд вважає основним принципом своєї політики міцний військовий і політичний союз зі З'єднаними Стейтами Америки.

Б. Гайден перерахував усі пункти, які Совєтський Союз повинен виконати, щоб досягти взаємопорозуміння з вільним світом. Головними пунктами є: негайне виведення окупаційних військ з Афганістану, вплинути на В'єтнам, щоб він припинив окупацію Камбоджі, припинення експансіоністичної діяльности в районі Тихого океану, забезпечення прав людини в своїй країні. Австралійський міністер схвалив реформістську діяльність Михаїла Горбачова і закликав до її поширення.

Після Австралії Е. Шеварднадзе відвідав Індонезію, а потім комуністичні країни Індокитаю Ляос, В'єтнам і Камбоджу.

„Живописна..."

(Закінчення зі ст. 2)

На весні 1845 року Шевченко, закінчив Академію Малярства, виїхав на Україну, і там влаштувався співробітником Тимчасової Комісії для розбору стародавніх актів, яку згодом переорганізовано в Київську Археологічну Комісію. У зв'язку із цим доручено Шевченкові постаратися зібрати відомості про перекази, повісті, сказання, пісні, дальше прослідити кургани й урочища, про яких існують перекази, розповіді та історичні відомості. Вкінці він оглянув визначні монументальні пам'ятники та стародавні будівлі, і склав їх опис. Як бачимо Шевченкові обов'язки збігалися з його плянами щодо видання „Живописної України". Бачимо, що деякі його акварельні малюнки, що він виконав під час своєї подорожі, є безпосередньо зв'язані з наміченим на рік 1945 пляном „Живописної України". Таким чином дальше видавання картин мало стати продовженням розкривання в краєвидах історичних місць з життям і діяльністю Богдана Хмельницького. Тепер Шевченко виконав у 1945 році три малюнки: „Богданові руїни у Суботові", „В Суботові", та „Богданова церква в Суботові". Ці малюнки мають величезну і художню історичну цінність.

Малюнки, виконані Шевченком у Суботові, мають велику цінність ще тому, що вони безпосередньо зв'язані з написаними тогож 1845 року поемами: „Великий Льох", Стоїть в селі Суботові", „В Суботові". Із задумом „Живописної України" безпосередньо зв'язана і акварепя „Чигирин з Суботівського Шляху". Та не лише в малюнках, що в'яжуться з проєктами „Живописної України", слід вбачати цей оригінальний задум Шевченка, але також у багатьох творах, виконаних Шевченком в 1845-1847 роках.

Це теж переконує нас, що не труднощі, з якими змагався поет у видаванні „Живописної України", але арешт у травні 1847 року, а відтак заслання, перешкодили йому здійснити великий задум.

ВИСЛАНИЙ В СОЛОВКИ

У дописі п. н. „Св. н. О. Филипович" („Свобода", ч. 44 за суботу, 7-го березня ц.р.) в кінці першого параграфу слід читати: „О. Филипович ... був засуджений закритим судом на десять років, висланий в концтабір на Соловки, де й загинув". Ред.

У ШПИТАЛІ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ на 74-му році життя помер популярний комічний артист Денні Кей. Справжнє його ім'я було Дейвид Камінскі. Він народився в Ню Йорку в родині жидівських іміґрантів з України. Критики вважали його великим коміком свого часу. Слава прийшла до нього раптово, коли він виступив у бродвейській музичній виставі „Дама в темноті" з жартівливою пісенькою „Чайковський".

З глибоким смутком повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 23-го лютого 1987 року, після довгої, тяжкої хвороби упокоївся в Бозі мій Дорогий МУЖ

бл. п.

ОСИП КАЛИНОВИЧ

на 74-му році життя, уроджений в м. Комарно, пов. Городок, Україна.

ПАРАСТАС відбувся 25-го лютого 1987 року.

ПОХОРОН відбувся 26-го лютого 1987 р. з української католицької церкви свв. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Залишені в смутку:
дружина — АННА з дому ЗАВІСКІ
шваґер — ПАВЛО ҐРЕҐОРІ з родиною
Племінники і Племінниці з родинами в Україні

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Голови ПУН-у сл. п. д-ра

Дениса Квітковського

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Покрови в Дітройті (Савтфілд), Миш., у неділю, 15-го березня 1987 р., о год. 10-ій ранку
та в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж., у неділю, 15-го березня 1987 р., о год. 9:30 ранку,
а після СЛУЖБ БОЖИХ будуть відправлені

ПАНАХИДИ

До участи і молитов просять Друзів

Дружина і Син з родиною
та Провід Українських Націоналістів

Ділимося сумною вісткою, що у четвер, 5-го березня 1987 р. з волі Всевишнього відійшов у Вічність на 94-му році життя наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ і ПРАПРАДІДУСЬ

бл. п.

ТЕОДОР КОЦУР

уроджений в селі Стрілки коло Старого Самбора в Україні

ПАРАСТАС у неділю, 8-го березня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Yonkers Funeral Home, 107 Yonkers Avenue, Yonkers, N. Y.

ПОХОРОН у понеділок, 9-го березня з церкви св. Михаїла у Йонкерсі, Н. Й. на цвинтар Mount Hope

Залишив у смутку:
дочку — АННУ з мужем ДЖОВОМ, дітьми і внуками
сина — ТЕОДОРА з дружиною ДОРОТЕЄЮ і дітьми
дочку — МАРІЮ з мужем ЯРОСЛАВОМ з дітьми і внуками
дочку — СОНЮ з мужем РЕЙМОНДОМ і дітьми
сина — МИКОЛУ і дочку КАТРУСЮ з родинами в Україні

Відбулися збори хору „Боян"

Дітройт (М. К.)—В неділю, 8-го лютого ц. р., відбулися загальні збори хору „Боян" при церкві св. Івана Хрестителя під диригентурою проф. Кирила Цепенди. Збори відкрив голова хору Михайло Калинич. Він привітав присутнього отця пароха Йосифа Шарого, диригента хору та хористів. Хвилиною мовчанки вшановано сл. п. Дмитра Івасишина, члена хору, який відійшов у вічність в минулому році.

В короткому слові отець парох висловив усім хористам подяку і признання за труд і час, що їх вони жертвують для церкви і для парохії, та побажав щасливо відбути збори. Зборами провадила президії в складі: Лідія Югас—предсідник і надія Терлецька—секретар. У звітах уступаючої Управи признано, що вона в минулому році була дуже активною, бо відбулося спільне свячене, спільний різдвяний обід, хор брав активну участь у спільному хорі, який був зорганізований зі всіх церковних хорів на терені Дітройту. Хор цей співав Молебень, присвячений Тисячоліттю Християнства в Україні.

Рівнож в минулому році наша парохія вшанувла великим бенкетом диригента хору К. Цепенду „мужем року парохії" за його 30-літню працю і посвяту для нашої церковно-хорової музики взагалі і для нашої парохії зокрема. Ціла мистецька частина була виконана хором „Боян" та своїми солістками. Головну доповідь про життєвий шлях ювілята виголосив диригент хору з Нюарку Михайло Добош.

Після дискусій над звітами вибрано управу в такому складі: Михайло Калинич—голова, Йосиф Ґельнер—заступник, Надія Терлецька—секретар, Ксеня Федак—фінансовий референт, Соня Карпюк—організаційний референт, Марія Кузьо—господарчий референт, та члени: Марія Ґльомб і Марія Масляк. Контрольна комісія: Зірка Калинич, Ева Смолій та Степан Назарек. Многолітствієм та смачною перекускою закінчено загальні збори.

Прощальний вечір хору „Діброва"

Вечір 7-го лютого ц. р. надовго залишиться в пам'яті членів хору „Діброва" у Гартфорді. У той вечір зібралися хористи з родинами у бенкетній залі Рамада Інн, щоб попрощати довголітнього диригента інж. Олександра Пришляка, який після майже 30-літньої праці з хором залишив диригентуру у зв'язку з відходом на пенсію.

Хор цей створився на самих початках приїзду нових еміґрантів, які відразу відчули потребу зорганізованого життя. Першим диригентом був Володимир Бандера. Після короткої, але наполегливої праці хор почав виступати на академіях і в різдвяний час на радіопередачах. Та обов'язки диригента, тоді ще молодого студента, не дозволили на довше провадження хором. Почалося знову шукання нового диригента. Таких ситуацій було декілька протягом дисить короткого часу. Приблизно за шість років було чотири диригенти, а саме: Володимир Бандера, Євген Крук, Володимир Сторожук і Степан Саворський. Деякі з них, як В. Сторожук і С. Саворський, не мешкали у Гартфорді, а доїжджали разом з членами своїх родин з дальших околиць, що створювало їм трудноші у провадженні хору. Це погано впливало на хористів і тоді почалися пошуки диригента на місці, у Гартфорді.

І так, приблизно 30 років тому, труд наш увінчався неабияким успіхом, бо молодий ще тоді Олесь, любитель музики і співу, повний енергії і запалу, взявся до цієї нелегкої праці провадження хору. Не можна проминути і того, що багато хористів були великими ентузіястами і всупереч трудношам (бо більшість з них мала малі діти і працювала поза домом) все таки сходилися кожної суботи на проби хору, що й додавало охоти новому диригентові. Його перші зусилля були спрямовані на те, щоб прикрасити Службу Божу хоровим співом і тим самим віддати Всевишньому подяку за всі ласки, які ми дістали після кількарічного скитання. Майже на кожній пробі ми діставали нові ноти до окремих частин Св. Літургії, які виготовляв сам диригент і, напевно, не одна недоспана ніч пішла на писання цих нот, бож наш диригент в той час працював для утримання родини, а вечорами доповнював свої студії.

З кожним роком після наполегливої праці наш хор ставав на щораз вищий ступень і виконував навіть досить тяжкі твори таких славних композиторів як Кошиць, Ведель, Бортнянський, Недільський та інші. Згодом ми почали вивчати і світську музику. Тоді прийшов з допомогою, — хоча і не на довгий час, Володимир Стасишин. Він був любителем стародавньої музики і завдяки йому ми вивчили декілька дуже гарних народниих пісень, коляд і щедрівок. Вислідом нашої довголітньої праці були численні виступи на різних академіях не тільки для потреб гартфордської громади, але і для інших ближче і дальше віддалених місцевостей. Крім цього, виступав наш хор на телевізійних програмах у різдвяному часі, а також давав концерти церковної музики у катедрі в Бостоні, у Гарвардському університеті і в багатьох інших престижевих установах. Такі виступи впливали дуже позитивно на хористів і диригента і додавали всім охоти до дальшої праці. Протягом того часу видано платівку з колядами, награно на тасьму Великодні і церковні пісні, а в останньому році награно на тасьму Св. Літургію із співучастю нашого сотрудника о. Петра Рибчина. Тому не буде перебільшенням сказати, що всі ці осяги нашого хору „Діброва" завдячуємо таки праці нашого диригента. Конечно згадати і те, що всі роки наш диригент працював без жодної матеріяльної винагороди. Єдиною винагородою для нього були успішні виступи і співпраця хористів.

Подавши коротку історію існування хору „Діброва", повертаюся до вечора, присвяченого диригентові Олександрові Пришлякові. Хористи з родинами, як рівно ж наш парох о. шамб. Степан Чомко зі своїм сотрудником о. Петром Рибчином, засіли за гарно прибраними столиками і відразу створилася приємна родинна атмосфера.

Голова хору Зірка Рудик відкрила цей вечір і попросила отця пароха провести молитву. Після смачної вечері хористи відспівали дві улюблені пісні нашого диригента — „Мальви" і „Хустина" під диригентурою молодого Андрія Пришляка, сина диригента, який має великі музичні здібності і знання. Після виступу хористів промовляла Зірка Рудик. Вона висвітлила тяжку працю хору і невпинні турботи диригента про піднесення його на все вищий і вищий ступінь.

Наступним промовляв о. шамбелян Степан Чомко. Він щиро подякував нашому диригентові за працю в церкві, який, крім провадження хору, виконував також функцію дяка.

Накінець виступив сам диригент. У перших словах подякував всім присутнім за так приємно проведений вечір, а потім подав перебіг понад 30-літньої тяжкої праці хору і труднощі, з якими приходилося працювати над підготовами до різних виступів. Сердечну подяку склав він Михайлові Шевчукові, який, в разі потреби, заступав його, а також щиро подякував всім головам і членам управи хору, що старалися всіми силами співпрацювати для його добра. Вкінці він розповів про причини, які примусили його залишити пост диригента. Хоч з великим жалем, але повним вирозумінням прийняли це хористи і вирішили старатися про дальше існування хору.

На закінчення о. Петро Рибчин провів молитву, а після того всі стали до спільної світлини.

Нехай цих кілька теплих слів про нашу спільну працю для добра хору буде краплею винагороди для нашого довголітнього диригента і в імені управи і хористів складаю щирі побажання кріпкого здоров'я і родинного щастя на многі заслужено відпочинкові літа.

Хористка Я. К.

КОЛИШНІЙ АМБАСАДОР ЗСА у Москві Артур Гартман у розмові з репортеркою англійської газети „Сандей Таймс" Луїзою Бренсон заявив, що соціяльні і економічні реформи, проголошені Міхаїлом Горбачовим, наперед приречені на провал. „Горбачову не відбереш розуму, — сказав А. Гартман, — але його почини базуються на ортодоксії і давно застарілих принципах марксизму-ленінізму. Він робить враження сучасної людини, і в той же час іноді подібний до проповідника. Горбачов обіцює демократизацію, закликаючи втягнути широкі маси в управління країною, але це зовсім не означає, що маси будуть щось контролювати. Горбачов не відмовляється від ідеї демократичного централізму, який передбачає абсолютну контролю верхівкою. Дуже можливо, що за три-чотири роки Горбачов прозріє, коли совєтські економісти визнають, що їхні зусилля ні до чого не привели".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ТОРАК, член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., померла 31-го грудня 1986 року на 76-му році життя. Нар. 1910 року в Потставні, Па. Членом УНС стала 1928 року. Залишила у смутку дочку і сина, шість братів, чотирнадцять внуків і чотирнадцять правнуків. Похорон відбувся 3-го січня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінг оф Прашія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Йосиф Хома, секр.

АННА СУМИК, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., померла на 72-му році життя. Нар. 1914 року у Львові, Зах. Україна. Членом УНС стала 1965 року. Залишила у смутку мужа Володимира, сина Богдана, невістку та зятя Товпаша, п'ять внуків, сестру в Польщі, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 12-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Михаїла в Стратфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Т. Сливінський, секр.

ОЛЬГА КЛЬОЦ, член УНС Відд. 490-го ім. Івана Франка в Ірвінгтоні, Н.Дж., померла 17-го січня 1987 року на 79-му році життя. Нар. 1908 року в Зах. Україні. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку дочку Олену. Похорон відбувся 20-го січня 1987 року на цвинтарі Голлівуд Меморіял Парк в Юньйон, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Олена Чорномаз, секр.

АННА САВКА, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 6-го лютого 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1897 року в Збаражі, Україна. Членом УНС стала 1921 року. Залишила у смутку доньок Мері і Ненсі; синів Василя, Івана і Гаррі, 8 внуків і 6 правнуків. Похорон відбувся 10-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дірборн Гайтс, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

АНТОНЕТТА ХОМА, член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж., померла 14-го січня 1987 року на 79-му році життя. Народилася в Нюарку, Н.Дж. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Нюарку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирослав Дереш, секр.

АНТІН ВАСИЛІВ, член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ" в Рочестері, Н.Й., помер 2-го лютого 1987 року на 75-му році життя. Народився 6-12-1911 року в Польщі. Залишив у смутку дружину Доротею, дві дочки Патті і Ненсі, три внучки, дві правнучки, дві сестри і брата. Похорон відбувся 2-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Попович, секр.

ТЕОДОР КУХАР, член УНС Відд. 25-го в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 15-го лютого 1987 року. Народився в Галичині. Залишив у смутку дружину Ганну. Похорон відбувся 17-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ КОВАЧЕВ, член УНС Відд. 107-го ім. св. Івана Хрестителя в Геммонд, Індіяна, померла 14-го грудня 1986 р. на 86-му році життя. Нар. 1900 року в селі Прошова, Тернопіль, Україна. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку внуків: Андрія, Шеррі і Сенді. Похорон відбувся 17-го грудня 1986 року на цвинтарі Елмвуд, в Геммонд, Індіяна.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Ванжула, секр.

СЕМЕН ҐЕРЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 430-го Т-ва „Дністер" у Філядельфії, Па., помер 13-го січня 1987 року на 78-му році життя. Нар. 1908 року на Україні. Залишив у смутку сина, невістку, двох внуків та рідних на Україні.

Вічна Йому Пам'ять!

І. Кніґницький, секр.

МАРІЯ МУЗИКА, член УНС Відд. 49-го Б-ва ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., Канада, померла 28-го січня 1987 року на 95-му році життя. Нар. 1891 року в Тернополі, Україна. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку невістку Лізу, та внуків Антота, Мімі і Трішу, сестру Параньку Сидорук з родиною. Похорон відбувся 9-го лютого 1987 року на цвинтарі св. Хреста в Торонто, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ПЕТРО КОВАН, член УНС Відд. 49-го ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт., помер 1-го лютого 1987 року на 63-му році життя. Народився в Торонто, Онт. Канада. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дружину Анну, двох синів з родинами та п'ятеро внуків. Похорон відбувся 4-го лютого на цвинтарі Проспект в Торонто, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН ВАСИЛЬЦІВ, член УНС Відд. 287-го Т-ва „Сини України" в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер 20-го січня 1987 року на 84-му році життя. Нар. 1902 року в селі Завидовичі, Україна. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку дружину Людвіку, сина Зенона з дружиною Ромою й донькою Христиною, внучку Христину Калинс з мужем і внучку Лізу Василенко з мужем і сином. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Б. Ясінський, секр.